



JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

Treure Andorra del cul-de-sac

La manca d'orientació política compromet el futur

El debat al Consell General sobre la política del Govern ha estat decebedor.

Sota el discurs voluntarista de Xavier Espot, exaltant la brillantor de la seva acció de Govern dels darrers cinc anys, va surant la realitat d'una Andorra atrapada en un cul-de-sac. Cul-de-sac econòmic, amb una desfermada espiral de decreixement alimentada per la davallada dels guanys de les petites i mitjanes empreses d'ençà del 2019. Cul-de-sac de les finances públiques amb l'augment de la corba del deute públic i dels interessos que cal pagar pel servei del deute històric.

Arribem a la situació en la qual el creixement nominal del producte interior brut del país serà inferior a la taxa d'interès que s'ha de pagar pel deute de l'Estat.

Cul-de-sac social, amb la propagació d'una dinàmica de por que es tradueix en la fractura social entre les dues Andorra, que van a velocitat diferent.

Cul-de-sac polític representat per un cap de Govern que sembla que no toqui de peus a terra, un Estat impotent que esdevé incapaç d'assegurar els serveis públics de base mentre manté un nivell exagerat de despesa pública de funcionament, dedicada a pagar nòmines dels funcionaris i els treballadors públics.

Una situació que afavoreix l'ascens imparabile de les propostes populistes. Xavier Espot i DA es troben ara davant l'hora de triar. Si persisteixen a tornar a ballar amb qüestions menors ja superades, serà una resposta

europea que ens arribarà.

I la decisió de girar-se d'esquena a Europa o bé reforçar l'embranchement amb la Unió Europea s'acosta perquè aviat arribarem al referèndum consultiu.

Aquesta mena de gran trontollament sísmic s'esdevé a Andorra en un moment de gran acceleració de la història europea, la qual cosa posa en perill l'equilibri de les institucions constitucionals. Andorra és avui molt vulnerable, atenallada entre una evident descomposició interior i l'augment de les tensions internacionals que, ens agradi o

No voldria semblar catastrofista però planen amenaces existencials sobre el futur d'Andorra

no, incideixen fortament a casa nostra.

Andorra es troba ara a l'hora de les decisions importants pel futur. El país no pot passar tres anys més davallant sense patir sacsejades importants.

I no hi ha cap alternativa política en l'horitzó. L'oposició no sap on va ni té esma per proposar gran cosa.

Quan una activitat humana –com ara la política, posem per cas– es mou en un nivell baix, les equivocacions dels altres passen a adquirir tanta o més importància que els encerts propis.

Per això trobo a faltar una oposició vehement i informada.

Trobo a faltar dades enfront

dels contes de vora del foc. Trobo a faltar polítics valents que exposin la veritat: les dimensions reals dels problemes de l'escola, de la fractura social i la desprotecció de moltes famílies.

Les reformes necessàries s'acabaran fent, però seran imposades per la Unió Europea i pels mercats, és a dir, els agents econòmics, amb un cost important, econòmic i social.

No vull pas semblar catastrofista, però hi ha amenaces existencials que planen sobre el futur del país. Andorra necessita avui quatre canvis radicals.

Un canvi en l'estat d'ànim: cal trencar amb la institucionalització de la mentida per encarar la realitat i adaptar-se a una nova era geoestratègica.

Un canvi de la manera de governar: renunciar a l'exercici solitari del poder, centralitzat i pretensament tecnocràtic, per formar un govern fort d'unitat nacional davant el repte de l'associació amb la Unió Europea.

Un canvi de mètode: concentrar l'acció pública en algunes prioritats: l'educació i el coneixement, la seguretat, el redreçament de les finances públiques i la reforma de l'Estat.

Un canvi de filosofia: reparar la fractura social i fer confiança als andorrans.

Avui encara és possible redreçar el país. Andorra continua disposant de formidables avantatges i possibilitats: capital humà, estalvi, infraestructures, cultura, civilització i llengua.

Però el temps no és etern i cal agafar el compromís de construir un nou model andorrà.